

D66 Noordoostpolder

Meer bereiken in Noordoostpolder

Verkiezingsprogramma 2018 – 2022

Dit is het verkiezingsprogramma van D66 Noordoostpolder voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018. Het programma bestaat uit korte, duidelijke en ambitieuze doelstellingen. Zodat u snel ziet waar D66 voor staat. De argumentatie is niet allemaal in lange teksten opgenomen; we gaan hierover graag met u in gesprek.

D66 Programmacommissie, december 2017

Voor u ligt het verkiezingsprogramma 2018-2022 van D66 Noordoostpolder. Met dit programma vertellen we u waar D66 Noordoostpolder voor staat en waar wij ons voor inzetten. Nu, en in de toekomst.

D66 werkt vanuit de volgende achtergrond:

Sociaal-liberaal

D66 Noordoostpolder is *sociaal*. Wij ondersteunen mensen vanuit de ambitie om iedereen in staat te stellen hun eigen keuzes te maken. De verbondenheid die vrije individuen met anderen aangaan vormt de basis van een vrije, veilige en rechtvaardige samenleving.

D66 Noordoostpolder is ook *liberaal*. Vrijheid van denken, geloven en handelen van ieder mens staat centraal. De vrijheid van ieder individu om hun leven naar eigen inzicht in te vullen. Om deze vrijheid te realiseren is het belangrijk dat iedereen voldoende kansen heeft zich te ontplooiën en te ontwikkelen.

Vrijheid in verbondenheid, van daaruit werken wij!

De vijf sociaal-liberale richtingwijzers van D66

1. Vertrouw op de eigen kracht van mensen
2. Denk en handel internationaal
3. Beloon prestatie en deel de welvaart
4. Streef naar een harmonieuze en duurzame samenleving
5. Koester de grondrechten en gedeelde waarden

Basiswaarden van D66

- Zelfbeschikking: de vrijheid waarbinnen mensen zich kunnen ontplooiën
- Gelijke kansen
- Sociale rechtvaardigheid
- Toekomstvast en duurzaam
- Sterke overheid om dit mogelijk te maken, maar wel duidelijk gecontroleerde macht

Waar willen wij aan werken in Noordoostpolder?

Wij werken vanuit drie rode draden: 1 'verduurzaming', 2 'samen sterker' en 3 'ontplooiing & ontwikkelen'.

1. Verduurzaming van economie en samenleving

D66 neemt vanuit haar sociaal-liberale overtuiging een grote verantwoordelijkheid voor de duurzame, generatiebestendige samenleving. De gemeente speelt hier een belangrijke rol in, al moet de maatschappij hierin ook de eigen rol oppakken.

Duurzaamheid is geen los beleidsveld, maar een onderdeel van alle beleidsterreinen. Bij invulling van alle beleid moet duurzaamheid een thema zijn. De gemeente moet hier een actieve houding hebben en Noordoostpolder nadrukkelijk in de markt zetten als aantrekkelijk vestigingsgebied voor innovatieve duurzame initiatieven.

Het sociaal-economisch beleid van onze gemeente kan hierin een belangrijke en initiatiefrijke rol spelen. Hier liggen vele kansen voor Noordoostpolder op het gebied van:

- groei van duurzame werkgelegenheid
- vergroening van de economie
- cross-sectorale bedrijvigheid
- innovatieve duurzame energieproductie
- duurzame technologie
- een duurzame en innovatieve landbouwsector
- duurzaam wonen en bouwen

Wij willen verder kijken dan morgen en daarbij niet volgend zijn, maar koploper.

2. Samen sterker in NOP

Wij geloven in samenwerking. Samen komen we verder en staan we sterker. De gemeente (college, gemeenteraad en organisatie) is dan ook een samenwerkingspartner van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Deze partners in onze gemeente zijn pioniers, met ideeën. De hier gelegen eigen kracht, vindingrijkheid en creativiteit moeten we stimuleren, koesteren en de ruimte geven. Aansluiten bij initiatieven waar nodig, zonder over te (willen) nemen.

Ook geloven wij dat de gemeente Noordoostpolder een goede samenwerkingspartner kan en moet zijn, richting andere, ons omliggende, gemeenten. Daar waar we samen sterker kunnen zijn zetten we hierop in.

In deze samenwerking met eigen inwoners en bedrijven en met omliggende gemeenten past een vraaggerichte houding. Daarop moeten we blijvend inzetten. Kijken naar wat wél mogelijk is, samen de kaders (grenzen) bepalen en daarin zo goed mogelijk faciliteren. Dat vraagt iets van de houding van de ambtelijke organisatie, maar ook van college en raad.

Naast, waar nodig, aansluiten bij initiatieven vanuit de samenleving is het ook belangrijk om onze inwoners, bedrijven en organisaties te blijven betrekken bij dat wat we zelf doen. De voorgaande raadsperiode is veel beleid tot stand gekomen in samenspraak met bovengenoemde partners. Dit is iets waarmee D66 door wil gaan.

Samenwerken waarbij loslaten en vertrouwen de sleutelwoorden zijn.

3. Ontwikkelen en ontplooien in de polder

D66 vindt dat ieder individu de kansen en ruimte moet krijgen het beste uit zichzelf te halen. Mensen ontwikkelen en ontplooien zich door onderwijs, hun werk of via andere wegen op bijvoorbeeld intellectueel, sportief of cultureel gebied.

Goed onderwijs is dan ook van groot belang. Hierdoor kunnen mensen het beste uit zichzelf halen. Onderwijs draagt bij aan kennis en zorgt voor zelfbewuste en zelfredzame inwoners. Volgens D66 is onderwijs dan ook de sleutel tot zelfontplooiing en draagt het daardoor bij aan de gelijkwaardigheid van mensen.

Maar er is meer nodig als het gaat om ontplooien en ontwikkelen:

- Voldoende mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, een ruim aanbod op cultureel en sportief vlak
- Een goede mix in het aanbod van banen, voor zowel VMBO/MBO als HBO en universitair geschoolden
- Een aantrekkelijk vestigingsklimaat – ook voor jongeren en starters – op de woningmarkt.

NOP moet geen krimpgemeente zijn, maar een gemeente met groei!

Noordoostpolder biedt en creëert voor iedereen kansen om te ontwikkelen.

En wat betekenen deze drie rode draden per thema?

ONTPLOOIING, ONDERWIJS

- ✓ Jonge mensen moeten in NOP meer mogelijkheden krijgen om hun opleiding deels bij bedrijven te kunnen volgen, zowel op MBO- als HBO-niveau. NOP moet hier sterker op inzetten, zodat we hiervoor ook regionaal kansen kunnen aanbieden. In andere regio's zijn hier al aansprekende voorbeelden van. Samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven biedt de jeugd in Noordoostpolder kansen en vermindert jeugdwerkloosheid en uitval.
- ✓ Wat betreft de schoolgebouwen wil D66 dat de gemeente zich richt op verduurzaming, dus isolatie, zonnecellen, warmtewisselaars en andere duurzame technieken. Maar ook andere duurzame oplossingen zoals het delen van voorzieningen door meerdere gebruikers.

Stel, in plaats van huisvesting- en studiefaciliteiten voor iedere onderwijsinstelling apart te regelen, denken we aan een campusmodel waar voorzieningen gedeeld worden.

- ✓ Laagopgeleide jongeren komen er in hun werkzame leven vaak snel achter dat verdere opleiding nodig is om doorgroei mogelijk te maken. Dit geldt ook voor mensen die verder in hun loopbaan tegen grenzen aanlopen. Wat D66 betreft kan de gemeente deze doorontwikkeling stimuleren door het bieden van faciliteiten of leningen (doorleerlening) voor lesgeld.
- ✓ Naast onderwijs is er in NOP ook groeiende behoefte aan goede huisvestingsmogelijkheden voor studenten en jonge starters. D66 wil een gemeente die zich actief voor deze groep inzet.
- ✓ De bibliotheek is een belangrijke voorziening die inwoners helpt zich te ontwikkelen en te ontplooiën. De bibliotheek moet samen met inwoners en gemeente kijken hoe deze functie als kenniscentrum kan worden vergroot.

Stel, de gemeente helpt laagopgeleiden aan een vervolgopleiding om hun carrière een extra boost te geven; door het verstrekken van een doorleerlening.

ONDERNEMERSCHAP, INNOVATIE EN WERKGELEGENHEID

- ✓ De *Weconomy* is de economie van mensen onderling, van start-ups, van **zzp'ers en coöperaties**, van bedrijfsverzamelgebouwen en de netwerkeconomie. Kortom, de economie van D66.
- ✓ De gemeente moet in innovaties, zeker op duurzaam gebied, geen beperkende maar juist een stimulerende factor vormen. Dus flexibel meedenken om initiatieven een kans te geven en daarbij zo nodig beperkende regels aanpassen, schrappen of soepel hanteren. Ook snelle behandeling, aanspreekbaarheid voor vragen en lage leges horen hierbij.
- ✓ D66 vindt dat winkels open mogen zijn wanneer klanten en winkeliers daar behoefte aan hebben, dus ook op zondagen.
- ✓ Er moet extra aandacht en stimulering komen voor de vele duurzame en innovatieve initiatieven in land- en tuinbouw.
- ✓ Landbouwmanifestaties zijn voor Noordoostpolder als agrarisch centrum een uitstekend visitekaartje, de gemeente hoort in het faciliteren hiervan een groter aandeel te hebben (denk aan begaanbaar terrein en toegangswegen).

- ✓ Werk aan de komst van een Nationale Proeftuin Precisielandbouw met onder meer de NLR en het Agrofoodcluster. Maak Noordoostpolder sterk in agrot toepassingen van drones en geomatica, in de landbouw van de toekomst!
- ✓ De landbouw in NOP vormt een sterk merk dat investeringen waard is. D66 wil dat de gemeente nadenkt over een start-up concept voor innovatieve landbouwtechnieken.

Stel, de gemeente stelt een pand beschikbaar voor jonge bedrijven, start-ups op het gebied van duurzame, innovatieve landbouwtechnieken.

GEMEENTE EN HAAR INWONERS

- ✓ Samenwerking – niet samengaan – met buurgemeenten onderzoeken en waar zinvol aangaan. De provinciegrenzen spelen daarbij geen enkele rol. De omliggende gemeenten passen qua karakter zeker zo goed bij de NOP als andere Flevolandse gemeenten.
- ✓ D66 ziet de dorpsbelangen en wijkplatformen als relevante en volwaardige gesprekspartners bij het opstellen van nieuw, gemeentelijk beleid.
- ✓ Als dorpsbelangen aangeven meer zeggenschap te willen, moet de gemeente dit stimuleren en faciliteren. Dorpsbudgetten en het daarbij horende mandaat zijn een serieuze optie voor D66. De buurt- en dorpshuizen (en MFC's) vervullen een belangrijke functie voor de samenhang in de samenleving. Sterkere samenwerking van de buurt/dorpshuizen en -verenigingen onderling voorkomt dat steeds het wiel opnieuw wordt uitgevonden.

VEILIGHEID

- ✓ D66 is voorstander van een coffeeshop omdat dit de controleerbaarheid verbetert en (dubieuze) illegale handel onnodig maakt.
- ✓ Verloedering van de woonomgeving kan een gevoel van onveiligheid bij de burger oproepen. Aandacht voor het onderhoud van de openbare ruimte en een hoger niveau van groenonderhoud is belangrijk.
- ✓ Noordoostpolder is qua landoppervlakte de grootste gemeente van Nederland. D66 vindt het belangrijk dat dit gebied veilig is, zowel Emmeloord als in de dorpen en het buitengebied. Aanwezigheid van voldoende politie is een voorwaarde om dit te realiseren. De afname van de aanwezigheid van politie op de buitenwegen baart ons zorgen. De gemeente moet proberen deze ontwikkeling om te draaien.

DUURZAAMHEID, NATUUR EN MILIEU

- ✓ Geen vaste rioolheffing meer, gekoppeld aan OZB-waarde van je huis, maar een flexibele, gekoppeld aan je waterverbruik. Zo bespaar je dubbel als je minder water verbruikt.
- ✓ Het is goed dat bij nieuw te bouwen (grondgebonden) woningen infiltratie van regenwater op eigen kavel gerealiseerd moet worden om het riool en de waterzuivering te ontzien. Ook bij renovatie en vernieuwingsprojecten van bestaande wijken wil D66 een gefaseerde afkoppeling van dit regenwater.
- ✓ Het rijk heeft besloten tot afbouw van gasgebruik voor koken en verwarmen. De gemeente moet dit niet afwachten, maar hier nu al een plan van aanpak voor opstellen.

- ✓ D66 is voorstander van deregulering op het gebied van duurzaamheid. Alle regels die duurzame initiatieven belemmeren moeten heroverwogen worden op nut en noodzaak.
- ✓ Laat voor de legesbepaling de duurzame componenten van een initiatief niet meetellen: hoe duurzamer een initiatief, hoe lager de (bouw)leges.
- ✓ Het is goed om als gemeente proactief na te denken over randvoorwaarden en initiatieven voor plaatsing van zonneweiden, windenergie en warmtekoppelingen en andere energie-initiatieven. De wereld verandert snel, de gemeente moet hierin mee en niet achter de ontwikkelingen aanlopen.
- ✓ De gemeente moet in 2030 energieneutraal zijn. Ook circulair, duurzame inkoop en gebruik van eigen middelen horen hoog op de agenda te staan. Goed voorbeeld doet goed volgen.
- ✓ De mogelijkheden van het plaatsen van zonnepanelen op daken van schoolgebouwen, sportvoorzieningen, zwembad, maar ook (in overleg met het waterschap) op/langs de dijken van de Noordoostpolder, kunnen wat D66 betreft nog beter worden benut.

Stel, de rioolheffing is niet meer gekoppeld aan je OZB maar aan je waterverbruik; zou jij beter op je watergebruik gaan letten?

HET SOCIALE DOMEIN

- ✓ D66 wil op het sociale domein niet dogmatisch maar juist pragmatisch optreden, waarbij de gemeente haar rol kent maar ook iedere burger een eigen verantwoordelijkheid heeft.
- ✓ Nederland vergrijsd, NOP is hierop geen uitzondering. Laat ouderen meedenken over huisvesting en het inrichten van hun woonomgeving. Hou bij het (her-)ontwikkelen van wijken rekening met hun wensen en behoeften.
- ✓ Eenzaamheid van ouderen is een groeiend probleem, meer aandacht hiervoor is nodig. De gemeente kan in overleg met de doelgroepen kijken waar behoefte aan is; voorbeelden uit het land (denk aan Rotterdam) zijn er!
- ✓ Kleine particuliere initiatieven, gericht op zelfontplooiing en zelfredzaamheid van ouderen moeten worden ondersteund. Het hoeft niet allemaal van de georganiseerde professionele sector te komen.
- ✓ Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen sterker worden geprikkeld om als vrijwilliger een bijdrage te leveren aan de maatschappij, bij een sportvereniging, bij scholen of buurthuizen. Bijvoorbeeld als vrijwilliger in eenzaamheidsbestrijding. In specifieke gevallen, met heldere voorwaarden, staat een tijdelijke opschorting van de sollicitatieplicht hier tegenover.
- ✓ Een open haard is gezellig maar de rook kan overlast veroorzaken. De gemeente moet het bewustzijn hieromtrent verhogen.

VERKEER EN MOBILITEIT

- ✓ Goed openbaar vervoer van, naar en binnen de polder is voor D66 van het allergrootste belang. Dit moet op een nieuwe manier worden ingevuld, denk aan de geleidelijke invoering van buurtbusjes, en het stimuleren en faciliteren van andere burgerinitiatieven. D66 wil dat de gemeente hier actief op inzet, door een krachtige lobby te voeren. Daarnaast mag het ook wat kosten, D66 wil investeren in een volwaardig OV.

- ✓ Een snelle OV-verbinding, waarbij D66 nog steeds kansen ziet voor een spoorverbinding, met andere delen van het land blijft een hoge prioriteit waarvoor geen mogelijkheid onbenut moet blijven!
- ✓ De overvolle bussen van/naar Zwolle zijn onacceptabel. Ook de fietsenstalling bij het busstation in Emmeloord moet beter.
- ✓ D66 wil dat provincie en rijk extra inzetten op het verbeteren van de N50 van Ramspol naar Hattemerbroek.
- ✓ **Qua verkeersveiligheid is het 'shared space' principe**, zoals toegepast in Ens, een uitstekend initiatief dat ook elders kan werken.
- ✓ De situatie voor fietsers op de Europalaan in Emmeloord is onveilig en dient te worden verbeterd in combinatie met snelheidsbeperkingen.
- ✓ Ook wil D66 onderzoek naar mogelijkheden voor een verbinding over de Urkervaart tussen de Pallasstraat en de Fabrieksweg.
- ✓ De mogelijkheden om het busstation in Emmeloord naar een andere plek te verplaatsen moeten worden onderzocht, dit biedt ruimte om de Poldertoren meer bij het centrum te betrekken.

RUIMTE OM TE WONEN, WERKEN EN LEVEN

- ✓ Snel en betrouwbaar internet is in dit digitale tijdperk van essentieel belang, voor inwoners maar zeker ook voor (agrarische) bedrijven. Naast glasvezel wil D66 inzetten op 5G, dit is extreem snel internet. 5G stimuleert en faciliteert onder meer de landbouw van de toekomst: precisielandbouw en smart farming. De Noordoostpolder moet een proefgebied worden voor 5G.
- ✓ De aantrekkelijkheid en mogelijkheden voor jongeren om zich in de polder te (blijven) vestigen moet worden vergroot. Werkgelegenheid is hierbij een randvoorwaarde, de gemeente moet stevig inzetten op acquisitie van bedrijven.
- ✓ De vele agrarische erven die vrij komen door schaalvergroting moeten mogelijkheden krijgen om middels (particuliere) herontwikkeling te worden omgezet in kleinschalige bedrijvigheid en/of meervoudige woonvormen. Denk hierbij ook aan mogelijkheden voor (kleinschalig) duurzaam toerisme en recreatie.

✓ Stel, je koopt een boerenerf en met je beste vrienden zet je er twee woningen op.

- ✓ De huisvesting van arbeidsmigranten moet zodanig vormgegeven worden dat veiligheid en leefbaarheid voor zowel arbeidsmigrant als inwoner verzekerd is.
- ✓ D66 wil naar minder betutteling en meer lef op het gebied van wonen en bouwen; denk aan de welstand, de inflexibiliteit van bestemmingsplannen, regels bij verduurzaming van de eigen woning, anders inrichten van boerenerven (mits binnen de erfregel). Als (provinciale) **regelgeving op zich laat wachten kan 'gedogen' ook een middel zijn.**
- ✓ De milieustraat is nu voor inwoners slechts deels gratis; D66 is voor verdere verruiming van het gratis inleveren van afval.
- ✓ D66 wil meer ruimte voor horeca en evenementen, zeker om jongeren (maar uiteraard ook oudere inwoners) meer te bieden. Om overlast te voorkomen wil D66 hierin selectief te werk gaan. Inpassing in de centrumplannen ligt voor de hand.
- ✓ De leges voor evenementen moeten de organisatie hiervan niet te veel bezwaren en in verhouding staan tot de door de gemeente te leveren inzet.

Stel, extra horeca op en rond De Deel: lijkt je dat wat?

SPORT, CULTUUR EN TOERISME

- ✓ D66 wil verdere samenwerking tussen de sportverenigingen in de dorpen stimuleren, zodat de voorzieningen efficiënt benut kunnen worden en de levensvatbaarheid van verenigingen wordt vergroot. D66 ziet vitale sportverenigingen als essentieel voor de leefbaarheid.
- ✓ Cultuur vormt een belangrijk onderdeel van de samenleving. Kunst en cultuur stimuleert de ontwikkeling en ontplooiing van onze inwoners. We volgen het werk van het Cultuurbedrijf dan ook met warme belangstelling.
- ✓ D66 vindt dat de gemeente meer mogelijkheden moet bieden om cultuuruitingen te stimuleren (denk aan een open podium op De Deel).
- ✓ Niet iedereen heeft de mogelijkheden om van kunst en cultuur **te genieten**. **De gemeente kent wel de 'meedoen'**-regeling voor clubs of sportverenigingen. Waarom deze niet uitbreiden naar het genieten van een toneelstuk of concert?
- ✓ De Noordoostpolder kent een zeer bijzondere ontstaansgeschiedenis die ook buiten de polder tot de verbeelding spreekt. Momenteel wordt hier alleen in Lelystad (Nieuw Land) aandacht aan gegeven. D66 wil onderzoeken of een (interactief) belevingscentrum rond dit thema in de Noordoostpolder zelf, bijvoorbeeld in de Poldertoren, haalbaar is.

FINANCIËN

- ✓ Het aantrekken van de economie en de woningmarkt zal de gemeente financieel helpen. D66 pleit ervoor dat financiële ruimte wordt gebruikt voor investeringen die zich later kunnen terugverdienen, zoals energiezuinige (school-) gebouwen en werk- en scholingsmogelijkheden voor jongeren.
- ✓ Bewoners hebben er recht op de financiën van de gemeente te begrijpen. De huidige rapportages zijn voer voor kenners. Voor de meeste burgers is het een ver-van-mijn bed-show. Als bewoners financiële argumenten en beslissingen niet herkennen brengt dit onbegrip, afstand en frustratie met zich mee.
De gemeente moet bij haar jaarrapportage een transparante, toegankelijke publieksversie (**“Het afgelopen jaar in één oogopslag”**) van haar financieel verslag opstellen. Hiermee kan duidelijk worden gemaakt of het financieel een goed of juist een slecht jaar was, wat de tegenvallers of meevallers waren en hoe de financiële situatie van de gemeente is.

Stel, een helder en publieksgericht rapport van het gemeentelijke financiële jaar: wat viel mee, wat was duurder dan verwacht en hoe staan we er nu voor: zou jij dat lezen?